

Plejeplan 2015-2025

Præstesø-fredningen

FURESØ
KOMMUNE

Indholdsfortegnelse

Revision af plejeplan for Præstesø-fredningen	3
Generelle forhold	4
Delområde 1 – Præstesø og græsningsfolde.....	6
Delområde 2 – Hjortøgaard og den tidligere flyvestation.....	10
Delområde 3 – del af Søndersø med skovkrans	14
Oversigt over plejeforslag.....	18

Revision af plejeplan for Præstesø-fredningen

Denne plejeplan er fremkommet på baggrund af Fredningsnævnets kendelse af 24. september 2007 samt Naturklagenævnets endelige kendelse af 6. maj 2009 om fredning af Den Nordøstlige del af Flyvestation Værløse og tilstødende arealer omkring Præstesø og Søndersø, i daglig tale 'Præstesø-fredningen'.

Revision af 1. plan

Fredningskendelsens § 4 fastlægger, at Furesø Kommune skal udarbejde en plejeplan for hele området. Plejeplanen kan bl.a. indeholde forslag til aktiviteter, der vil forbedre forholdene for dyre- og plantelivet samt opretholde eller fremme de landskabelige og kulturhistoriske værdier. Offentlighedens adgang til områderne kan også reguleres gennem plejeplanen.

Plejeplanen lægger op til at fastholde og udvikle området som overvejende lysåbent uden for megen færdsel, men med gode muligheder for stille naturoplevelser.

I henhold til fredningskendelsen skal plejeplanen revideres første gang efter 5 år. Efterfølgende skal planen revideres mindst hver 10. år. Der er sket meget i området i løbet af de 5 år, som den første plejeplan har dækket, og mange af de foreslåede indsatser er gennemført.

Med denne revision lægges retningen for de næste 10 år, hvor de plejetiltag, som er igangsat, kan få lov at virke og hvor forholdene i området kan udvikle sig til gavn for planter, dyr og mennesker.

Vidensgrundlag

Som forarbejde til den reviderede plejeplan har kommunen registreret naturindholdet med vægt på de områder, hvor der er gennemført indsatser i den første planperiode. Herudover er inddraget viden fra de borgere og foreninger, som færdes i området, og som oplever naturens gang hen over året.

Den 15. maj 2014 afholdt Furesø Kommune en offentlig markvandring, hvor deltagerne havde mulighed for at komme med forslag til indholdet i den reviderede plejeplan.

Delområdegrænser

Revisionen af plejeplanen har resulteret i en ny inddeling af fredningen i delområder ud fra, hvordan områderne forvaltes. Der er derfor en betydelig forskel imellem de to planer, men med den nye inddeling er det målet både at gøre planen mere læsevenlig, og at gøre det lettere at forvalte efter den.

Der er af samme årsag valgt en inddeling, der ikke svarer til fredningskortets delområdegrænser.

Generelle forhold

Fredningskendelsen indeholder nogle generelle bestemmelser om tilstandsændringer, om offentlighedens adgang og om græssende dyr, som gælder uanset hvor i fredningen, man befinder sig.

Pleje og drift

Plejeplanen kan ifølge fredningskendelsen indeholde bestemmelser om tilstandsændringer og andre foranstaltninger, der skønnes egnet til at forbedre forholdene for dyre- og plantelivet.

Træfældning, buskrydning, hegning, jordbearbejdning, tilsåning, afbrænding og nyplantning kan kun ske med tilladelse fra kommunen i henhold til plejeplanen.

Plejeplanen kan fastsætte hvilke dyrearter eller dyreracer, der kan benyttes til afgræsning. Planen kan også fastsætte antallet af dyr, dog kan græsningstrykket maksimalt nedsættes til 0,5 ungdyr/ha.

Afgræsning

Afgræsning skal fortrinsvist foregå med kreaturer, suppleret med får på områder med bjørneklo.

Græsningen skal tilpasses efter arealernes bæreevne og må ikke resultere i nedbidning. Særligt på overdrev er det vigtigt, at græsningen ikke resulterer i slid eller overudnyttelse. På helårsgræssede arealer skal græsningstrykket være lavere end normalt.

Hegning skal ske med almindeligt kreaturhegn.

Det anbefales at frahegne dele af græsningsfoldene i perioder i løbet af året. For overdrev er det særligt i juni, juli og august, at det vil gavne at holde græsningspause. Det giver en pause, hvor planterne kan blomstre og kaste frø, og insekterne kan udvikle sig. Det letter også parasittrykket hos de græssende dyr at kunne skifte imellem områder.

Træfældning

Det er som udgangspunkt ikke tilladt at fælde træer med mindre det sker af hensyn til sikkerhed for den rekreative færdsel eller som del

af en naturforbedrende indsats i henhold til plejeplanen. Væltede træer og stammer efterlades som dødt ved til naturligt henfald, dog undtaget hvis det er til gene for færdsel på stierne. Større stammer kan bruges til bænke og lignende.

Afbrænding

Det er tilladt at benytte afbrænding som plejetiltag. Afbrænding på samme område kan foretages med 3-4 års mellemrum i det tidlige forår. Bestandsdannende planter som brændenælde og bjerg-rørhvene kan brændes af årligt.

Invasiv gyldenris bekæmpes fortsat og holdes under observation.

Stier og adgangsforhold

Af hensyn til drift og anlæg gradueres områdets stier i tre forskellige kategorier, som er forskellige mht. belægning, plejebehov og adgangsmuligheder.

- Befæstede stier: skal være farbare for alle former for lovlig færdsel (cykler, barnevogne, kørestole)
- Naturstier: simpelt anlagte stier med begrænset vedligehold. Naturstierne kan kun anvendes af visse brugere, og en del af stierne går igennem græsningsfolde.
- Trampestier: øvrige stier i området, som ikke anlægges og ikke plejes. Trampestier opstår som følge af brugernes anvendelse af området.

Ridning er generelt ikke tilladt på stierne indenfor det fredede område, dog vil det som en forsøgsordning blive tilladt at ride på stien langs med erhvervsområdet fra Kr. Værløsevej til Sandet. Ordningen træder i kraft, når flyvestationen åbnes for ridning.

Der er offentlig adgang til hele det fredede område, dog undtaget de privatejede matrikler nordvest for Præstesø.

Det er ikke tilladt at sejle på Præstesø. Reglerne for færdsel på Søndersø fremgår af afsnit 3.7.

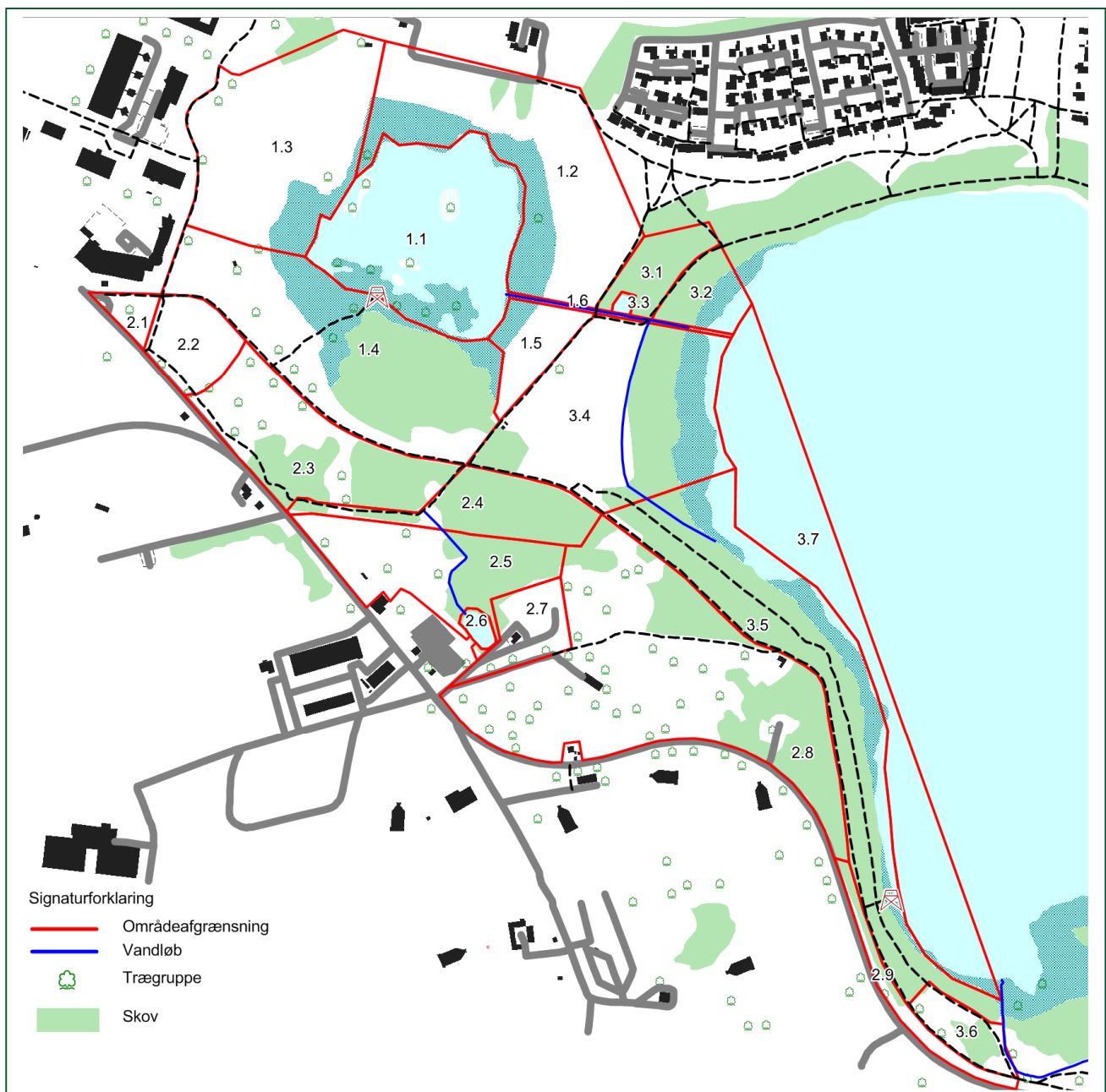
Præstesø-gruppen

Der har siden 2009 eksisteret et samarbejdsforum, hvor Koklapperne, Laanshøj Naturplejeforening, de private lodsejere samt DN er repræsenteret. Furesø Kommune er tovholder. Gruppen afholder et årligt møde i efteråret, hvor årets gang, kommende planer, succeser og udfordringer tages op.

Skiltning

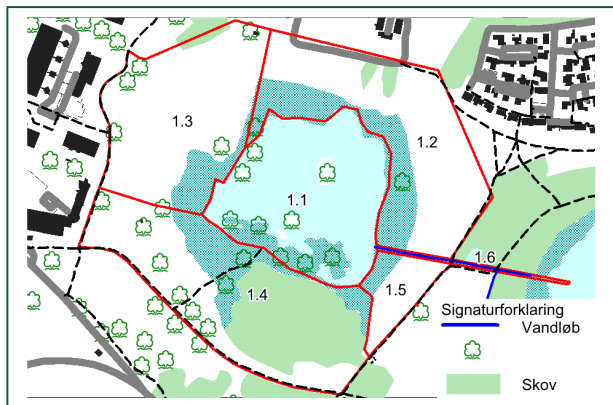
Der er flere steder i fredningen opsat informationsskilte, som fortæller om områdets natur og kulturhistorie. Regler for færdsel i området er skiltet med piktogrammer.

Skilte og piktogrammer skal opsættes på rødmaledede træpæle (eller på eksisterende hegnspæle) og skal vedligeholdes og udskiftes efter behov.

Delområde 1 – Præstesø og græsningsfolde

Delområde 1 er først og fremmest domineret af selve Præstesø, en lavvandet sø omkranset af græsningsfolde. De omgivende arealer består af eng, overdrev, mose og pilekrat, og der er et rigt og varieret fugleliv knyttet til søen.

1.1 Præstesø

Beskrivelse

Lavvandet sø genskabt først i 1990'erne. Søens bredder er til dels bevokset med rørsump og rummer flere kildevæld. Langs søens nord- og østlige bredder har kreaturerne græsning trængt rørsumpen tilbage, og genskabt lysåbne enge, hvor gæssene yngler og viber ofte ses. Søen rummer en pilebevokset ø, som i perioder er oversvømmet.

Ved søens sydlige bred er et gammelt pilekrat ved at forfalde, og syd for søen findes nogle tilvoksede tørvegrave. Der står et fugletårn ud for pilekrattet. Et informationsskilt ved tårnet

fortæller historien om tørvegravningen, og beskriver den natur, som kan iagttages i området.

Søen huser ynglende og rastende vandfugle, bl.a. skeand, knarand, krikand og vandrikse samt padderne but- og spidssnudet frø, skrubtudse og lille vandsalamander.

Plejemålsætning

Sø med varierende vandstand. Rørsumpen langs søens nord- og østlige bredder begrænses, mens rørsumpen på syd- og vestbredden bevares. Øen holdes delvist lysåben, men det er ikke ønskeligt at gøre øen permanent, da der vil være risiko for at en mågekoloni vil etablere sig.

Plejeforslag

I kolde vintre, hvor søen fryser til, kan pilekrattet på øen skæres tilbage, så øen med mellemrum kan fungere som ynglested for vandfugle.

Kreaturerne græsning begrænser rørsumpen langs søens nord- og østbredder.

Fugletårn og gangbro er noget forfaldne og trænger til vedligehold/udskiftning.

1.2 Lysåbne enge nord- og øst for Præstesø

Beskrivelse

Græsningsfold til kreaturer. Enge og søbred med rigkærsvegetation og stedvis trykvands-påvirkning. Artsrig vegetation med bl.a. langbladet ranunkel, kærfnokurt, blågrå siv, topstar, elfenbenspadderok, og tidligere fandtes her også sumphullæbe. Hist og her er der bestande af brændenælder og filtet burre.

Gode forhold for ynglende gæs og viber. Nogle år er der rigtig mange gæs, som både medvirker til at holde området lysåbent, samtidig med at de tilfører området en del næringsstoffer. Antallet af gæs har de seneste år været så højt, så det har svaret til 6-7 græssende dyr i perioden februar til juli.

På de højere beliggende arealer er der begyndende udvikling af overdrev. Her vokser også et par rækker gamle æbletræer og mirabeller, som tidligere hørte til Søgård. Træerne har betydning som levested for insekter og hulrugende fugle. Et par af træerne er væltet i de seneste års storme.

Plejemålsætning

Lysåbne enge med rigkærsvegetation og rørsump, med fortsat mulighed for ynglende viber, gæs og andre andefugle.

Plejeforslag

Fortsat afgræsning med kreaturer samt høslæt eller afpudsning af uønskede arter, hvis der er behov. Æbletræerne får lov at stå og forfalde, og de faldne træer efterlades.

Hegnet ned til afløbsgrøften imellem Præstesø og Søndersø kan tages ned, så dyrene kan græsse grøftens brinker.

1.3 Overdrev og eng vest for Præstesø

Beskrivelse

Kreaturgræsset areal i privat eje med overdrev og eng. Området huser en temporær sø, hvor spidssnudet frø yngler, men som er ved at gro lidt til i tuer af lysesiv og blågrå siv. Også viber yngler i området.

På den østvendte skrænt op mod industrikvarteret og langs stien lige uden for fredningen findes markfirben. Der blev i 2013 udlagt store sten og stenbunker som skjule- og opholdssteder for markfirbenene.

Visse steder er der bestande af brændenælder, som dog er blevet mindre efter årlige slåninger de sidste 5 år.

Plejemålsætning

Lysåbne enge og overdrev med til naturtyperne hørende vegetation. Det temporære vandhul holdes lysåbent.

Plejeforslag

Fortsat afgræsning med kreaturer. Bestandene af brændenælder kan slås årligt, og de tætte tuer af lyse-siv og blågrå siv i det temporære vandhul kan slås med nogle års mellemrum.

1.4 Koklapperne

Beskrivelse

Overdrev, eng og fugtigt pilekrat, som afgræsses ekstensivt af kreaturer i sommerperioden. I perioder hen over sommeren hegnes arealer fra, så blomster og insekter kan nå at udvikles. Der findes nogle små, delvist tilgroede tørvegrave i området.

Pilekrattet er gammelt med ynglemuligheder for nattergal og pungmejse.

Naturplejeforeningen Koklapperne står for afgræsningen.

Plejemålsætning

Mosaik af gammelt pilekrat med ynglemuligheder for nattergal og pungmejse og afgræsset eng og overdrev med karakteristisk flora.

Plejeforslag

Pilekrattet bevares til forfald og efterfølgende naturlig nedbrydning. Fortsat afgræsning med kreaturer.

1.5 Engfolden

Beskrivelse

Højstaude-eng med lettere ensformig vegetation. Der tages høslæt på området, og folden bruges til aflastning for kommunens dyrehold, hvis der er pladsmangel eller parasitter i de andre folde.

En lokal biavler har bistader stående i området uden for heget.

Plejemålsætning

Lysåben eng med til naturtypen hørende vegetation.

Plejeforslag

Årligt høslæt eller afgræsning. Hegnet mod søen og grøften kan fjernes, så dyrene kan trænge rørsumpen tilbage og være med til at holde grøften lysåben.

1.6 Grøften mellem Præstesø og Søndersø

Beskrivelse

Den gamle pumpegrøft imellem Præstesø og Søndersø. Midt på strækningen lå et pumpehus, som indtil 1996 afvandede Præstesø. Pumpen blev stoppet, og Præstesø fik lov at genetablere

sin naturlige vandstand. Pumpehuset blev fjernet i 2008, og forbindelsen imellem grøften og søen i delområde 3.3 blev afbrudt.

I grøften vokser vinget perikon samt en art af blærerod.

Plejemålsætning

Afløbsgrøften til Sønder sø bibeholdes og holdes lysåben, bl.a. af hensyn til blærerod og padder.

Plejeforslag

Grøften fra Præstesø til Sønder sø og dens bredder holdes fri for skyggende rørsumpsvegetation. Hvor grøften løber imellem delområde 1.2 og 1.5 kan hegnet indtil foldene fjernes, så dyrene kan vedligeholde brinkerne.

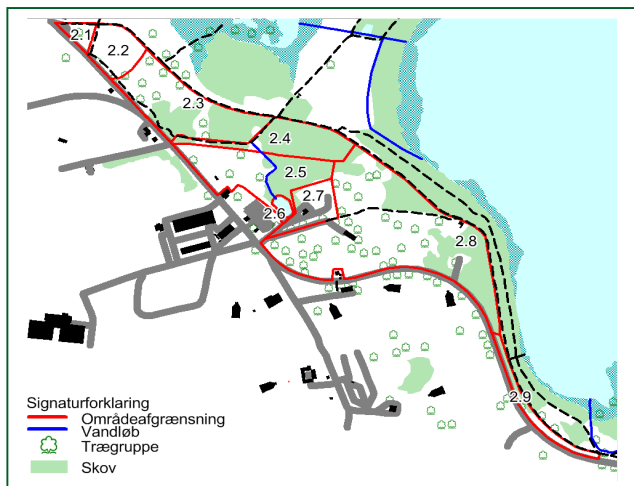

En lokal biavler har bistader stående i området

Delområde 2 – Hjortøgaard og den tidligere flyvestation

Delområde 2 består af de arealer, der tidligere var en del af flyvestationen, og der er mange spor tilbage af den militære aktivitet. Området fremstår som en mosaik af åbne, afgræssede områder med træer, buske og tætte krat. Centralt i området ligger tomten, hvor Hjortøgaard lå, samt en del befæstede arealer.

2.1 Snippen (ved siden af Eningshøj)

Beskrivelse

Næringsrigt, træ- og buskbevokset græsareal mellem vendepladsen på Sandet og Eningshøj. Der er islet af overdrevsarter som stor knopurt, blåhat og gul snerre. Langs stien imellem Sandet og Sti 10 er udlagt store sten af hensyn til firben.

Plejemålsætning

Træ- og buskbevokset græsareal med overdrevspræg.

Plejeforslag

Træ- og buskbevoksning kan udtyndes, hvis det breder sig for meget. Det er ikke realistisk at tage høslæt, da det ikke kan lade sig gøre at køre på arealet. I stedet foreslås forårsafbrænding med nogle års mellemrum.

2.2 Overdrev omkring Eningshøj

Beskrivelse

Eningshøj er en genopbygget gravhøj fra bronzealderen omgivet af et fint overdrev med hjertegræs, bugtet kløver og enghavre.

Der er i starten af 2015 lavet trin fra området ned til stien i det sydøstligste hjørne.

Plejemålsætning

Lysåbent overdrev med karakteristisk flora.

Plejeforslag

Drives med høslæt, som hidtil medio juni.

Det skrånende vejkantareal mellem Eningshøj og Sti 10 kan slås for at forhindre vedopvækst.

Snippets blomsterflor efter afbrændingen i 2013

2.3 Græsningsfold med helårsgræsning

Beskrivelse

Området er en mosaik af overdrev, mose og fugtige krat. Det er Naturplejeforeningen Laanshøj, der står for afgræsningen. Der er en del bjørneklo på arealet. Der afgræsses med kreaturer hele året og om sommeren går også får af hensyn til bjørneklobekæmpelsen. På overdrevet vokser spredte buske af bl.a. gamle navr, æble og mirabel og med fremgang for overdrevsarter som merian, hjertegræs og liden klokke.

Den sydlige del af arealet består af gamle, fugtige pilekrat med islet af rødelt, hvilket giver området karakter af sumpskov. Der er et tilgroet, temporært vandhul i lavningen ned mod Sti 10.

Plejemålsætning

Mosaik af overdrev, mose og sumpskov.

Området fungerer desuden som spredningskorridor for markfirben mellem de kendte bestande NV for Præstesø og SV for fredningen og ind på flyvestationen.

Sti 10 med område 2.3 på venstre side og Koklappernes fold på højre side.

Plejeforslag

Ekstensiv afgræsning med kreaturer og om sommeren også får, så længe der stadig findes bjørneklo. Afgræsning med pause og/eller foldskifte af hensyn til overdrevsfloraen og insekterne.

Kreaturerne trænger gradvist pilekrattet lidt tilbage og åbner op for en artsrig urtevegetation i bunden.

Der kan ryddes noget af opvæksten langs med Sandet for at gøre spredningskorridoren for markfirben mere lysåben.

Stigbordet ved udløbet fra vandhullet under Sti 10 renoveres efter behov.

2.4 Ellesump og krat

Beskrivelse

Stedvis ret veludviklet ellebevoksning med enkelte engkabbelejer. Ellesumpen er trykvandspåvirket.

Der går en befæstet sti fra Sandet og ned til stisystemet rundt om Præstesø og Søndersø igennem området.

Plejemålsætning

Trykpåvirket ellesump med karakteristisk flora.

Plejeforslag

Ellesumpen lades urørt.

2.5 Hjortøgaardfolden - vest

Beskrivelse

Græsningsfold med islæt af overdrev og eng.

Arter som vellugtende gulaks og spidskapslet star er i fremgang. Der vokser en del buske og træer, f.eks. æble, tjørn, røn og fuglekirsebær.

Der går en afløbsgrøft igennem området. Den er forsynet med en olieudskiller, inden udløbet i ellesumpen i område 2.4. Grøften er kortlagt som forurenat med oliekomponenter, men det vurderes ikke at have betydning for naturplejen eller offentlighedens færdsel i området.

Plejemålsætning

Træ- og buskbevokset overdrev og eng.

Plejeforslag

Fortsat afgræsning med kreaturer og får af hensyn til bekæmpelsen af bjørneklo.

2.6 Vandhul ved Hjortøgaard

Beskrivelse

Lysåbent, lavvandet vandhul inden for græsningsfolden (delområde 2.5). Vandhullet er i løbet af 2012-14 blevet plejet med fældning af træer, og et overløb til grøften i område 2.5 er blevet fjernet, så vandstanden er steget.

Søen huser bestande af tornløs hornblad og alm. vandranunkel. Kreaturerne har fri adgang til vandhullet, og de holder bredderne lysåbne. Der er bestande af vejbred-skeblad, mellembrudt star

og akselblomstret star i den lavvandede zone. Der er tidligere registreret grøn frø i søen og i 2014 blev observeret et enkelt eksemplar af stor vandsalamander.

Vandkvaliteten var tidligere ret dårlig, da vandhullet har fungeret som afløb for befæstede arbejdsarealer ved flyvestationens værksted, men synes nu at være væsentligt forbedret. Det er sandsynligt, at bundslammet i søen stadig er forurennet.

Plejemålsætning

Lysåbent vandhul med karakteristisk flora. Så længe vandhullet holdes lysåbent er det et egnet levested for padder.

Plejeforslag

Kreaturgræsning og fældning af ny opvækst af skyggende træer.

2.7 Hjortøgaard-tomten

Beskrivelse

Hjortøgaard var en af de gamle gårde, der lagde jord til flyvestationen. Den lå tidligere midt i området, og fungerede i flyvestationens sidste år som officersklub. Da de militære aktiviteter ophørte, fik bygningerne lov at forfalde, og i 2011 brændte stuehuset ned ved en påsat brand. Grunden blev ryddet, og der er kun de befæstede arealer tilbage.

Der er stadig bjørneklo på arealet, og i sommerperioden opsættes et flytbart hegn, så fårene kan afgræsse området. Der er en del store, gamle træer i området.

Plejemålsætning

Fortsat bekæmpelse af bjørneklo. Gamle løvtræer bevares så vidt muligt med mindre de udgør en sikkerhedsrisiko.

Aktiviteter knyttet til Hjortøgaard Naturstation kan foregå her.

Plejeforslag

Invasive arter bekæmpes og området plejes med rekreativt brug som formål.

Hjortøgaard i 2007. Huset brændte i 2011 og kun asfalten er tilbage.

2.8 Hjortøgaardfolden - øst

Beskrivelse

Varieret græsningsfold med overdrev, visse steder med spredte buske og træer, andre steder som tætte krat. I området ligger også romneyhallen, der er vinterkvarter for kommunens fårehold. Tidligere var området stærkt tilgroet med bjørneklo.

Inden for folden ligger også resterne af nogle felthangarer – dvs. flyverskjul opført af jordvolde. Den bedst bevarede ligger imellem romneyhallen og perimetervej. De stejle, næringsfattige

skrænter har overdrevsvegetation på de lysåbne partier, og de er et ideelt levested for markfirben. Der er dog ikke observeret markfirben i området endnu.

Felthangaren imellem romney-hallen og perimetervej blev i 2014 fritlagt ved at fælde bevoksningen. Enkelte hjemmehørende træer og buske er efterladt.

Den store variation af levesteder, som plejes med en varieret afgræsning, hvor arealer frahegnes på forskellige tidspunkter hen over sommeren, fremmer også insektlivet i området. Der er mange sommerfugle, herunder alm. blåfugl, lille ildfugl og okkergul randøje. Området har ikke været gødsket i mange år, og huser også forskellige arter af vokshatte, f.eks. voksgul vokshat og snehvid vokshat.

Det såkaldte "nærkamp-hus", en kampestensruin fra krigens tid, ligger inden for området.

Voldene bag nærkamphuset er rester af et løbegravsanlæg brugt til kamptræning. Der er nu et grævlingbo.

Plejemålsætning

Varieret, artsrigt overdrev med spredt busk- og træbevoksning og tætte krat. De stejle skrænter

på felthangaren nærmest perimetervej fungerer som levested og spredningskorridor for markfirben.

Plejeforslag

Afgræsning med kreaturer og får. Arealer kan på skift frahegnes hen over sommeren. Der kan løbende fældes eller udtyndes i træ- og buskbevoksningen, så det lysåbne præg bevares.

Nærkamp-huset lades urørt, dog fældes opvækst af træer og buske i umiddelbar nærhed til huset, så det fortsat er synligt, og så bevoksningen ikke fremmer nedbrydningen.

Der er planlagt opsætning af et informationsskilt, som fortæller historien om felthangaren.

Der opsættes en klaplåge i den sydøstlige ende af folden ud mod perimetervej.

2.9 Areal mellem perimetervej og Sti 10

Beskrivelse

Smalt, langstrakt areal mellem perimetervejen og sti 10. Arealet er gennemgående ret næringsrigt og præget af højstaudevegetation med bl.a. stor nælde og agertidse. Enkelte steder findes forholdsvis næringsfattige partier med arter som udspærret dværgbunke, tidlig dværgbunke, blåmunke og fåresvingel.

Plejemålsætning

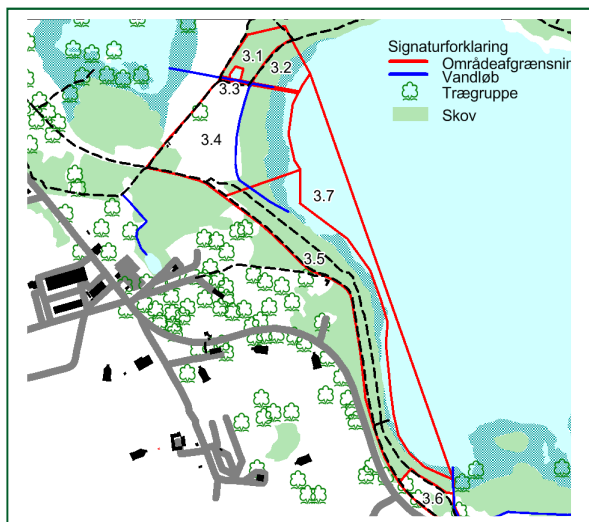
Lysåbent areal med overdrevspræg.

Plejeforslag

Der foregår pt. ingen pleje, men det vil være gavnligt at tage et årligt høslæt.

Delområde 3 – del af Søndersø med skovkrans

Delområde 3 udgøres af den vestligste ende af Søndersø, omkranset af ellesump, pilekrat og rørskov. Også det område, der tidligere var beplantet med gran, hører med i dette delområde. Det er nu en græsningsfold.

3.1 Ellesump nord for Søndersø

Beskrivelse

Ellesump nord for det gamle pumpebassin. En række blandede løvtræer vokser på vestsiden af pumpebassin.

Plejemålsætning

Ellesump.

Plejeforslag

Rækken af løvtræer imellem pumpebassin og stien op mod Dalsø Park kan fældes, så der bliver et bedre lysindfald til vandhullet. Det øvrige område lades urørt.

3.2 Ellesump og del af Søndersø

Beskrivelse

Zoneret søbred med inderst ellesump og udadtil pilekrat iblandet vrietorn og pebertræ. Yderst langs søbredden en tæt rørsump.

Plejemålsætning

Zoneret søbred med ellesump og pilekrat.

Plejeforslag

Området lades urørt.

3.3 Pumpebassin

Beskrivelse

Det gamle pumpebassin imellem Præstesø og Søndersø. Pumpehuset blev fjernet i 2008, og forbindelsen til afløbsgrøften blev afbrudt. Bassinet blev rensat op, brinkerne skrånet, og bevoksningen blev fjernet for at gøre bassinet bedre egnet som levested for padder. Fremstår nu lettere tilgroet med tagrør, dunhammer og pil.

Plejemålsætning

Lysåbent vandhul egnet som leve- og ynglested for padder.

Plejeforslag

Vegetationen, som truer med at lukke vandfladen i bassinet til, fjernes. Det kan forventes at være nødvendigt med nogle års mellemrum at gentage indgrebet.

3.4 Grå okse-folden

Beskrivelse

Lysåben græsningsfold, hvor der går Ungarske Grå okser. En stor del af arealet var tidligere en granplantage, som blev fældet i 2008. Der er dispenseret fra Skovlovens gentilplantningskrav, og området drives fremadrettet som lysåben fredskov.

Der er ikke blevet stubfræset eller finpudset efter rydningen, og der ligger en del grenmateriale. Der vokser mange brændenælder imellem stubbene. Den vestlige og sydlige del af området består af en mosaik af eng og overdrev. Indtil ca. 2004 voksede den sidste bestand af foldfrø i området.

Ud mod Søndersø er bevoksningen zoneret med pilekrat inderst og rørsump yderst.

Plejemålsætning

Lysåbent græsningsareal med mosaikker af eng og overdrev. Yderst mod Søndersø en zoneret bevoksning af pilekrat og rørsump.

Plejeforslag

Fortsat afgræsning med kreaturer. Da dyrene har adgang til pilekrattet og søbredden, er det muligt, at okserne med tiden får åbnet lidt op ud mod Søndersø, så der skabes kig til søen fra stierne rundt om folden. Man kan overveje at skære en kile langs med grøften inden for folden for at fremme processen.

Brændenældebestandene kan slås én til to gange om året, hvis der er ressourcer til det, da det skal gøres med håndkraft.

Der kan etableres et lavvandet vandhul i en fugtig lavning i vestsiden af folden tæt ved stien, hvor der vokser et pilekrat. Vandhullet kan blive ynglested for padder.

3.5 Skråning og bredareal ned mod Søndersø

Beskrivelse

Ellesump, pilekrat og rørsump langs med syd- og vestsiden af Søndersø. På nogle strækninger skråner området stejlt ned mod søen med en

fugtig bræmme af ellesump ved foden af skrænten. Der har tidligere været vældaktivitet i området. Der ligger en vandforsyningsledning langs med bredden af Søndersø, og der bliver derfor vedligeholdt et åbent tracé, der også fungerer som trampesti.

Plejemålsætning

Søbred overvejende bevokset med ellesump, pilekrat og rørsump. Krattet har betydning for nattergal og lille flagspætte. Hvor bredden har stejle skrån timer, har den flere steder vældkarakter og dermed potentiale for interessante vældmosesamfund.

Plejeforslag

Området lades i store træk urørt. Af hensyn til vandforsyningsledningen og til trampestien er det nødvendigt at fjerne væltede træstammer o. lign.

3.6 Overdrev i områdets sydlige ende

Beskrivelse

Lille, kratbevokset overdrev, der grænser ned til Tibberup Å. Her vokser en pæn bestand af hjertegræs.

Plejemålsætning

Overdrev med spredte krat af hjemmehørende arter som tjørn, slåen, mirabel og benved.

Plejeforslag

Området plejes med sommerhøslæt. Der kan evt. tyndes i krattene, hvis de breder sig for meget.

3.7 Søndersø

Beskrivelse

Kun en smal stribe af den vestlige del af søen er omfattet af fredningen. Søndersø er en lavvandet sø med udbredt undervandsvegetation. Der er i 2014/15 gennemført et sørestaureringsprojekt med opfiskning af fredfisk, som tegner til at gøre søen mere klarvandet.

Furesø Kommune overtog ejerskabet af Søndersø i 2012. Der er i 2014 udarbejdet et nyt regelsæt

for benyttelse og beskyttelse af Søndersø, inkl. stier og naturområder rundt om søen, se fakta boksen.

Søen er inddelt i to zoner af hensyn til fuglelivet, så aktiviteter på søfladen henlægges til søens østlige ende, dvs. uden for fredningen. Hele den fredede del af søen ligger inden for stillezonen.

Plejemålsætning

Klarvandet sø med undervandsvegetation og plads til et varieret fugleliv både på søfladen og tilknyttet de omgivende naturområder.

Plejeforslag

Når opfiskningsprojektet slutter, kan den efterfølgende overvågning af søen vise, om der er yderligere behov for plejetiltag.

Fugletårnet ved Søndersø

Ordensbestemmelser for Søndersø

§ 1 Formål med bestemmelserne.

At beskytte naturværdierne i og omkring Søndersø samt at sikre en rekreativ benyttelse af Søndersø og dens bredarealer, der giver borgerne muligheder for at udøve friluftsliv i samspil med floraen og faunaen.

1. Gangsti - forsigtig cykling tilladt.
2. Hunde er velkomne i snor.
3. Motoriseret kørsel og ridning er ikke tilladt.
4. Åben ild og teltslagning er ikke tilladt.
5. Færdsel sker på eget ansvar.

§ 2 Zoneinddeling af søen.

Søen er inddelt i to zoner af hensyn til fuglelivet.

6. I stillezonen tillades ikke aktiviteter. Undtagelsen er lovligt fiskeri i perioden 1. august til 1. marts.

7. I aktivitetszonen er badning tilladt. Derudover er det ikke tilladt at foretage aktiviteter på søfladen med undtagelse af reglerne for fiskeri i § 4.

8. Færdsel med robåde er tilladt for medlemmer af Sports- og Lystfiskerforeningerne med tilladelse til fiskeri på søen. Medlemmer af Sports- og Lystfiskerforeningerne skal på forlangende af Furesø Kommunes repræsentant kunne fremvise gyldigt medlemskort udstedt af foreningerne.

Motorsejls er ikke tilladt undtaget elmotor med en maks. ydelse på 75 lbs ved 12 volt. Motorens ydelse skal kunne dokumenteres på forlangende.

9. Furesø Kommune kan i særlige tilfælde give tilladelse til motorsejls.

§ 3 Organiserede aktiviteter

Organiserede aktiviteter med mere end 20 deltagere kræver tilladelse fra Furesø Kommune.

10. Der tillades 3 større stævner arrangeret af Furesø Kommunes foreninger om året.

På søfladen dog kun i perioden 31. august til 31. oktober.

Et større stævne defineres ved min. 100 deltagere og maksimum 400 deltagere.

11. Ansøgningerne vil blive prioriteret efter folkeoplysningsudvalgets kriterier. Ansøgningen skal være Furesø Kommune i hænde senest 1. november året inden stævnet skal afvikles.

12. Organiseret svømmetræning og i den forbindelse udlægning af bøger kræver tilladelse fra Furesø Kommune.

§ 4 Fiskeri

13. Fiskeri i Søndersø fra søbred er tilladt i aktivzonen for alle med lovpligtigt fisketegn og unge under 18 år samt personer over 65 år.

14. Fiskeri fra land skal foregå fra de anviste pladser markeret på kort.

15. Fiskeri i Søndersø fra båd, og med lovpligtigt fisketegn, kan udøves af foreningens medlemmer.

Oversigt over plejeforslag

Éngangstiltag	Anslået omkostning
Delområde 1	
Udskiftning af fugletårn og gangbro ved Præstesø	300.000 kr.
Delområde 2	
Rydde bevoksning langs Sandet for at udvide spredningskorridor	15.000 kr.
Rydde bevoksning på felthangar	20.000 kr.
Delområde 3	
Fældning af træække vest for vandhul	8.000 kr.
Rydning/optrækning af bevoksning i vandhul	5.000 kr.
Etablere vandhul i område 3.4	20.000 kr.

Tilbagevendende plejetiltag	Frekvens*
Delområde 1	
Slåning af problemarter på engarealer	Årligt
Slåning af lysesiv og blågrå siv i temporært vandhul i område 1.2	2-3 års mellemrum
Vedligeholdelse af grøft og brinker på strækning ud mod Søndersø	Årligt
Delområde 2	
Afbrænding i område 2.1	3-5 års mellemrum
Udtynding af træbevoksning i område 2.1 og område 2.8	Løbende
Slåning af skrænt mellem Eningshøj og Sti 10	2-3 års mellemrum
Fældning af opvækst i nærkamphus	Løbende
Delområde 3	
Slåning af brændenælder i område 3.4	Årligt

*Tilbagevendende plejetiltag er ikke prissat, da de indgår som en del af den løbende drift af området og prioriteres sammen med øvrige opgaver.

Plejeplan for Præstesøfredningen 2015 - 2025

Fredning af den Nordøstlige del af Flyvestation Værløse og tilstødende arealer omkring Præstesø og Søndersø